

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapeșta etc. etc.

Correspondențele sânt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

**Din cauza sf. serbători
numarul procsim va apare
Joi în 24 Maiu v.**

**Desbaterea proiectului de lege
despre impunerea limbei ma-
ghiare.**

(După țiarul stenografic al dietei).

Sedința din 30 Aprilie 1879.

(Urmare).

Aladár Molnár (sfârșit): În sfârșit se țice, că acest proiect de lege, și dacă n'ar fi el periculos în privința politică și bisericească, nu este esecutabil în scoala poporală, fiindcă limba maghiară nu se poate instrua cu succes în puține oare și astfel legea ar rămâne numai pe hârtie. În aceasta privință onorată casă, și eu mă simt nevoit a mărturisii, că trebuie să grăiesc într'alt ton, când vorbesc despre aceea, că idea, care este exprimată în proiectul de lege, este salutară, bună și necesară, și în alt ton, când este vorba, că proiectul de lege însuși este bun, bine redigiat, și bine întocmit? Proiectul de lege în forma, în care s'a așternut de onorabilul guvern, a fost numai apt, a deștepta oare-cari temeri fără de-a oferii spre deșdaunare cea mai mică dobândă reală, nici naționalității maghiare, nici statului unguresc. Era exprimat cu vorbe mari, că fie-care învățătoriu trebuie să învețe unguresce în restimp de 6 ani; dar nici cu un cuvânt nu s'a făcut ingrigire, ce are să se întempele atunci, dacă el nu învață? Dacă n'ar fi satisfăcut nime dispozițiunilor acestui proiect de lege cu escepțiunea scoalelor comunale și de stat, domnul ministru n'ar fi avut puterea, a admonia nici batăr o singură scoală confesională. Era exprimat de altcum, că limba maghiară să fie în restimp de 6 ani în toate scoalele obiect de învățământ obligat; dar despre aceea, când și în cât timp să se instrueze, n'a fost nici

o vorbă, așa încât, observând legea, ar fi fost posibil, ca limba maghiară să se instrueze în lunile cele din urmă ale anului din cursul elementar de 6 ani în o oară pe săptămână și legea era satisfăcută. Aceste scăderi s'au delăturat în partea cea mai mare de comisiunea scolară, încât a fost posibil în timp așa scurt.

Este o greșală capitală a proiectului de lege, că nu s'a luat în lucrare cu revisiunea și modificarea art. leg. 38 din anul 1868, ci s'a așternut o lege particulară. (Așa este! Aplaus în stênga). Și comisiunea o recunoasce aceasta în raportul seu; dar ea țice, că scurtimea timpului n'a permis revisiunea legii din anul 1868. Aceasta este o escusare pentru comisiune, dar nu și pentru guvern. (Așa este! în stênga). S'a vățut la întregul proiect, că el a fost improvisat. Mă rog de iertare, dar un lucru așa însemnat și de atâți ani urgiat, a așterne deslegarea astorfel de cestiuni delicate în mod improvisat, spre aceasta se recere totuși cam mult curagiu. (Așa este! Aplaus în stênga).

Pavel Szontagh (din Neograd): Aceasta este o cestiune de formă!

Aladár Molnár: Nu numai din cauza formei voiesc eu revisiunea. Odată, dacă nu s'ar fi așternut un proiect de lege anume, ci s'ar fi revēțut art. leg. 38 din anul 1868 conform recerițelor, aceasta n'ar fi avut aparența unei legi de naționalități, n'ar fi dat ansă la afirmarea, că acest proiect nu privește cultura publică, ci politica. (O voce: Aceasta e tot atâta!) La aparență este poate tot atâta, dar că în faptă nu este tot atâta, îmi voi lua voia a o dovedi îndată. Aici s'a făcut ingrigire pentru instrucțiunea limbei maghiare; aceasta este însă numai un mijloc al culturii generale naționale. Dacă voim să punem în viață în aceasta țară o cultură generală maghiară națională, nu este suficient a mijloci, ca ici și colo, sau și în fie-care scoală să se instrueze ceva unguresce. Apoi domni deputați să bine-

voiască a considera, că, dacă limba maghiară se va instrua în scoalele populare — aceasta încă nici nu este statorit, dar să țicem — 3—4 oare pe săptămână în restimp de doi ani, putease-va învăța unguresce? Și guvernul putea-va controla aceasta când de un inspectorat se țin 3—4000 comune, așa încât ar trece 2—3 ani până ce el ar cerceta fie-care scoala pe o jumătate de oară!? Pe cât timp inspectiunea scolară și administrațiunea învățământului va fi ca actuală, pe atât timp instrucțiunea limbei maghiare va fi parte în lege, parte în rapoartele voluminoase, ce obicinuesc domnul ministru a le așterne, dar în realitate în mod foarte restrins. Dacă se voiesce, ca dispozițiunea să aibă succes, toată administrațiunea și organizațiunea învățământului trebuie modificată în mod corespunțător.

Domnul deputat Ernst Simony a amintit de repețite ori institutele pentru crescerea copiilor mici, tocmai din punct de vedere al naționalității și le pune pe acele peste scoalele populare. Eu cred, că dacă copilul de 3 ani intră în institut și învață pre lângă un ingrigitoriu 2—3 ani unguresce, eșind din institut și ne mai auțind nici o vorbă unguresca, el va uita în curēnd aceea ce a învățat. Tot așa ar resulta puțin succes, dacă el învață în scoalele populare în restimp de 2—3 ani pe săptămână vr'o câteva oare, dar nu va putē esercita afară de scoală cele învățate precum d. e. în comune cu populațiune foarte mestecată. Dacă însă cineva învață unguresce într'un institut pentru crescerea copiilor mici din al 3—6-lea an și vine apoi la scoală, unde poate continua învățământul limbei maghiare în restimp de 6 ani: s'ar putē a-junge un rezultat în modul acesta. Dar spre scopul acesta trebuie esercitate jertfe și trebuie organizat în conformitate întregul învățământ al scoalelor populare. Însă nu vom putē încă scii unguresce, dacă numai espi-

măm în câțiva șș că limba maghiară este obiect obligat de învățământ. Mi-am permis a esprima aceasta din cauză, pentruca să nu ne facem nici o ilusiune. Noi mai mult facem un pas de însemnătate principială, dar nu un astfel de pas, care ar avē și un rezultat practic, căci de acest proiect de lege nici nu trebuie să aibă temere anumiți domni dintre naționalități, nici n'avem noi să așteptăm multe dela el. Căci pe cât este de dorit, ca fie-care cetățan să înțeleagă după putința limba maghiară, aceasta pentru întemeierea și desvoltarea unei culturi generale maghiare naționale, este totuși numai unul din mijloace.

Domnilor, cultura maghiară se poate respândi în scoalele populare și în limba slovacă, românească, sërbească și nemțască, dacă învățăceii acestor scoale se cresc în ori și ce limbă întru iubirea cătră patria ungurescă întru tradițiunile și memoriile istoriei unguresci, întru modul maghiar de simțire și de cugetare, cu un cuvânt întru cultura maghiară (*A-probare*). Cultura aceasta, ca să mă esprim astfel, după cuprinsul ei maghiar, trebuie cu deosebire propagată în scoli pentru ca să fie posibil, ca toți cetățenii acestei țeri, vorbească ei ori-ce limbă, să primească în cultură și în simțemēt un caracter comun, întocmai precum Elvețianul, vorbească el nemțesce ori franțozesce, cu toate că stă după el marea Germanie ori marea Francie, se simte nu numai ca Elvețian, ci are și un caracter național elvețian, deosebit de cel nemțesce sau de cel franțozesc, în sfera sa de cunoscință, în pãrerile sale despre viață, în modul seu de cugetare, în întreaga sa viață spirituală. Aceasta cultură patriotică comună trebuie întemeiată și susținută în scoalele noastre populare și la poporul nostru. Un factor al ei adevērat că este învățământul limbei maghiare, dar numai unul. Celalalt aproape mai esențial este respândirea

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.

(33 urmare.)

XXIV.

In care Van-der-Bader află o cunoscință și perde un prietin.

Clopoțelul otelului dădea înzadar signalul ce chiema pe ospetii la dejun, el nu putu scoate pe învățatul din visurile dureroase în care era cufundat.

El nu cugeta la mâncare, sermanul doctor, care prin o întemplantare necuprinsă, — vețu prefăcēndu-se în fum singurul vis ce l'avu în viață!

Michelet, autorul acestei cărți, care aprinsese focul din vinele sale, nu era de găsit!

Trebuia să renunțe la îndreptările acestui om sublim, trebuia să și petreacă viața deci încolo fără scop și fără țintă hotărâtă.

A căuta amorul fără Michelet, la aceasta doctorul nici nu se cugeta, timiditatea lui 'i-ar fi făcut lucru prea cu greu, dacă cumva neindemânarea lui nu 'i-ar fi făcut chiar cu nepuțință!

Căci el nu cunoascea nimic afară de dominiul sciinței, în care atâta vreme lumea îl ținea a fi rege.

Rege! ce ironic! scia el oare ceva?

Și ce avea el de gând să facă în viitoriu?

Pentru ce să nu se întoarcă la Leyden, în mijlocul elevilor sei?

Odinioară îi plăcea foarte această viață dulce și uniformă, pentru ce să nu 'i placă și de-acii înainte?

El va revedē atunci pre Lisbeth, această bună Lisbeth, a cărei chip i se furișă atât de des în mintea lui de vr'o câteva țile încoaci.

La acest nume, care fără voie îi eșii de pe buze, Van-der-Bader trēsări.

— Esti bolnav, stăpâne, întrebă un glas lin.

Doctorul se uită în giurul seu și vețu lângă sine pre Ellermann ai că-

rui ochi mari albaștri îl priviau cu ingrigire.

El se sculă repede.

— Fiind-că esti aici, vom pleca îndată, dragul meu, țise el.

— Să plecăm?

— Da! fără a mai perde un minut.

— La Florența, așa e?

— La Leyden.

— Cum! domnule doctor, strigă Ellermann, să ne întoarcem acasă, fără a fi împlinit opera noastră?

Învățatul arată spre un corn de ceriț, ce se vedea prin o fereastră pe jumătate deschisă.

— Atotsciutoriul din înălțime, țise el cu gravitate, cunoasce secretul inimei mele. Să plecăm la Leyden.

— Bine! stăpâne, fă-mi cea din urmă concesiu.

— Care?

— Să ne întoarcem la Paris, și să ne oprim în strada de l'Ouest. Oarece îmi spune că vom vedē pre Michelet.

Van-der-Bader făcū un semn negativ.

— Nu'mi refușă această cărare, se rugă Ellermann.

— Fie dar! Să ne grăbim!

O oară mai târziu, prietini nostri, cari primiseră complimentele dlor Bergerat, Robert, Tessier și Firmin Michelet, se aflau în drum spre Paris.

Călătoria se petrecu aproape în tăcere perfectă.

Cufundat în gânduri, doctorul abia respundea cu câte un *da* și *ba* studentului totdeuna ingrigiat și grațios.

Lucru curios! în întreaga această călătorie, Van-der-Bader nu deschise măcar o singură dată cartea „despre Amor“.

— Ce va să țică asta? gândea Ellermann.

Și el se uită cu ingrigire la fața posomorită a profesorului.

Sloboțind o perdeu în jos pentru a împedeca a străbate în vagon cu toată puterea razele soarelui, mâna lui atinse pre cea a prietenului seu.

Această mână era rece ca mar-morul.

(Va urma.)

pomenitei culturi, în esența ei maghiară, între cetățeni de diferită limbă. Pentru o problemă atât de mare firesc că nu ajunge a decreta în câțiva §§ învățământul obligat al limbei maghiare, și trebuie organizată însuși întreaga creștere a poporului în conformitate cu această țintă și trebuie făcută o politică corespunzătoare de instrucție, ceea-ce durere astăzi nu vedem.

Eu pot aduce exemple clare, că se poate propaga în înțelesul acesta instrucțiunea poporală și voiesc să aduc în grabă numai un exemplu, că în scoalele elementare se poate învăța afară de limba maternă încă o altă limbă și că aceasta nu este așa fără de înțeles precum a susținut domni Zay și Polit. Legea scolară din Geneva, creată în a. 1872, carea vorbește în §§ 32 și 33 despre obiectele comune de învățământ ale scoalelor elementare dă în § 33: *Dans les écoles publiques de l'état l'enseignement comprend encore... la langue allemande, quand cet enseignement pourra être donné...* Așadar în cantonul franțozesc Geneva, numai decât în dosul Franței, s'a putut introduce limba nemțască în scoalele poporale.

Mă indoiesc însă, că vom ajunge cu aceasta lege scopul însuși. Se poate în adevăr ajunge scopul acolo unde se află bunăvoința necesară din partea autorităților scolare și unde regimul cu mijloacele ce'i stau deja la dispoziție este în stare a ajunge un rezultat; însă oare-care folos real va fi la toată întâmplarea. Mai întâi acela că învățătorii eșiți din seminarii înțeleg în mod corespunzător limba maghiară. Și aceasta este un câștig mare, dacă în fie-care comună cel puțin învățătorul scie unguresc. Al doilea, acela că la unele localități, unde este o populație mestecată (adecă maghiară și nemaghiară) cu devotament zelos cătră lucru și cu mijloacele de lipsă se poate dovedi un rezultat și la copii. La desbaterea specială imi voi permite a propune unele schimbări. Dar firesc trebuie să aducem și jertfe materiale pentru rezultatele la care țintim, căci numai cu porunci fără jertfe și fără mijloacele de lipsă nu vom învăța pe popor unguresc. (*Aplaus viu*).

În înțelesul acesta acceptez proiectul de lege ca basă la desbaterea specială.

În sfârșit să-mi permită onoratul domn ministru să-i atrag cu prilejul acesta atențiunea sa asupra unui obiect însemnat (*Să auzim!*)

Dacă onoratul regim se interesează într'atâta de învățământul și răspândirea limbei maghiare în cât el voiesc a o introduce în scoalele poporale și pretutindeni, și eu aceasta o ved numai cu bucurie, atunci îl rog a lucra în interesul acesta înainte de toate acolo unde nu trebuie creată o lege nouă, de oarece există deja, ci unde trebuie numai executată (*Să auzim*). Art. leg. 44 din 1868 dispune espres în § 19, că limba de propunere la universități să fie cea maghiară. Facultățile universităților sunt pe deplin egal îndreptățite și sunt supuse acelorași detorințe și cu toate aceste la facultatea teologică catolică a universității din Budapesta se propune și astăzi încă latinesc. Dacă nu contradice catolicismului, că la facultățile teologice și la seminariile preoțesci din Franța se propune franțozesc, la cele din Germania nemțesc, din Italia italinesc, atunci cred că și în Ungaria nu va fi în contra catolicismului, dacă la facultatea teologică a universității se propune unguresc. Legea dispune aceasta espres, mă rog deci a să execute. (*Aplaus*).

Am dîs că, executându-se acest proiect de lege, va fi unul din cele mai mari foloase acela, că după oarecare timp în fie-care comună se va

afla cel puțin unul, adecă învățătorul, care scie unguresc, ar fi însă foarte salutar, dacă ar mai fi încă unul, adecă preotul, păstorul sufletesc al poporului, care să înțeleagă limba statului și să cunoască literatura, spiritul și cultura naționalității celei mai mari din stat și totuși vedem în capitala țerei, că înprotiva dispozițiilor legii se propune la facultatea teologică a universității curat latinesc. Eu mă duc mai departe și îl rog pe onoratul domn ministru să efectueze, ca și la seminariile episcopesci să se instrueze astfel, ca să nu iasă în toți anii sute de preoți, cari nu scie unguresc (*Aplaus în stînga*). Onoare superiorilor bisericesci puțin, cari în seminariile lor în timpul cel mai nou lasă a se instrua și unguresc, însă în o parte mare a seminariilor nu numai nu se propune unguresc ci nici nu aflăm acolo spirit unguresc. Eu nu mi pot cugeta, eu nu pot crede, că clerul patriotic al Ungariei să pună în privința aceasta pedece regimului; dacă în institutele ce stau sub patronatul suprem al regelui unguresc pretinde instrucția în spiritul maghiar și cel puțin în parte în limba maghiară.

În înțelesul celor dîse acceptez proiectul de lege. (*Aprobare și aplause viu*).

(După unele observări ale ministrului de instrucțiune August Trefort, privitoare cu deosebire la întrebuințarea limbei latine în facultatea teologică a universității din Budapesta; mai departe după observare personală a dep. Adolf Zay ia cuvântul Carol Gebbel.)

(Va urma).

Revista politică.

Sibiu, în 18 Maiu.

În fine sevrșitu-s'au toate cu legea pentru instrucțiunea obligată a limbei maghiare în scoalele poporale nemaghiare. „Budapestiközlöny“ de la 27 a publicat articolul de lege XVIII din 1879 „despre instrucțiunea în limba maghiară în scoalele poporale.“

Cam târziu așa dară, însă totuși s'a desteptat se vede și episcopatul sârbesc să facă ceva în contra acestei legi, nu scim înainte sau după sancționare, la toată întâmplarea după ce proiectul a fost dezbătut și votat în amândouă casele dietei unguresc.

„Hon“, care se informează în privința protestului episcopatului sârbesc din „Zastava“ sârbescă ne spune numai, că numitul episcopat a substernut coroanei un memorandum, prin care, după ce se escuză pentru ce n'a luat parte la desbaterea proiectului în casa magnaților, dîce că la dînsul nu se poate aplica dîcerea: *qui tacet consentire videtur*, de oarece dînsul nu consimte cu proiectul ce subminează autonomia bisericească scolară și țermuresc terenul limbei sârbesci; din motivele aceste așa dară episcopatul roagă pe Majestatea Sa să deneghe legei votate sancțiunea preainaltă. Memorandumul este scris de patriarhul Procopie Ivacicovici și de episcopul Budei Arsenie Stoicovici în numele tuturor episcopilor sârbesci, cari pe cale telegrafică au consimțit cu memorandumul și fie-care și l'a făcut de al-seu. „Zastava“, după cum ne spune „Hon“, își exprimă bucuria, că episcopatul sârbesc s'a trețit în minutul din urmă și s'a adoperat a corespunde și satisfăce așteptării generale și voinței poporului sârbesc.

Fără de-a voi să stîrbim bucuria, cărei i'dă espresione „Zastava“, se pare că episcopatul sârbesc a fost reținut în pășirea sa contra proiectului prin amăgirea, că ministerul unguresc i va mijloci estinderea jurisdicțiunii bisericesc asupra ortodocșilor din Bosnia și Erțegovina. A trebuit

dară să vină convențiunea austro-turcească să'l desiluzioneze și să'l pună pe terenul, pe care trebuia să se afle de la început, de când s'a ivit proiectul și să lupte alătura cu cei ce au luptat de la început contra acelu proiect. S'au doară începe a se împlini prorocia lui Mocsary, care dîcea că se teme mai mult de cei ce tac?

Fenomenul despre care vom vorbi acum ne dă oare care dreptate a presupune, că prorocia lui Mocsary începe a se împlini, pentru că eată ce cetim că s'a întâmplat în părțile slovace din comitatul Neutrei.

Lui „Pesti Naplo“ i se scrie din Skalitz dto 25 Maiu c. n.:

„Comuna evangelică (luterană) din Skalitz a hotărît în dîilele aceste, a protesta în numele culturai la Conventul senioral al Neutrei în contra învățământului limbei maghiare în scoalele poporale. De oare-ce vor urma exemplului ei mai multe comune, se poate presupune cu siguritate, că conventul districtual cisdanubian, ce se va ține la toamnă, se va sfârși cu un scandal. — Mai există încă casa Gadányi în Skalitz și cu ea și vechiul patriotism al orașului. Majoritatea întreabă cu mirare, ce a intrat în minoritatea evangelică, carea în anul 1861 s'a luptat în contra agitațiilor Maticeii tot așa de energic, ca și cealaltă parte a populațiunii. Adevărat că burueana crește și acolo unde o plivesci; unde însă nu te îngrigesci de ea, ea înădușese și sîmînătura bună. — Ce are să facă statul unguresc față cu acest rău? Să privească oare cu indiferență la răspîndirea torentului stricăcios? Mulți îi dau sfatul acesta. Păcatul, dîce ei, poartă și pedeapsa sa în sine; lăsați să continue preoții panslavistici agitația lor; cine are minte și patriotism și așa reprobează agitația aceasta. Z. Z. a și trecut la biserica catolică, ađi mîne vor urma mulți alții exemplului seu; dacă însă biserica luterană din Ungaria-de-sus va deveni o biserică de țărani, ea nu mai poate fi primejdioasă pentru statul unguresc. Eu sciu un sfat mai bun pentru aceasta. Înainte cu vre-o câțiva ani preoțimea slavică din Moravia demonstra în contra statului; auđitorii de teologie învățau cu glas înalt gramatica rusască pe promenađi; toți preoții răspundeau celor, ce îi salutau, cu câteva cuvinte rusesci, pe cari le-au fost învățat cu multă trudă. Ei bine, ce mijloc farmecătoriu a întrebuințat regimul austriac, că demonstrațiunile aceste au încetat deja cu totul, ba chiar s'au uitat? El a lăsat să i se voteze vre-o câteva mii de floreni pentru ajutorarea preoților săraci, și cu această sumă neînsemnată el a manevrat atât de isteț, încât din dușmanul temut în restimp de câțiva ani a devenit un prietin bun. Ce se face însă la noi? Statul lasă, ca districtele bisericesc să împartă banii de ajutorare.“

Altă urmare a legii de instrucțiunea obligată a limbei maghiare în scoalele poporale ne signalizează „Pest. Journal“ în următoarele:

„Eu vă pot comunica în mod pozitiv, că Sârbii din comitatul Torontal și cu deosebire din granița disolvată se pregătesc a emigra în Sârbia, anume din comunele Neuțina, Boca, Sarcia, Iarcovaț, Ferdin, Botoș, Tamasevaț, Orlovaț, Farcașdin și din multe altele vor emigra sute de familii, cărui exemplu vor urma localitățile din întreg împregiurul. Motivul să fie comunizarea scoalelor naționale, întroduscerea limbei maghiare și starea nesuferibilă a oficiilor, cauza principală va fi temerea, că după scoli se vor ataca bisericile. Eu cred, că oficiile însuși n'au cunosință despre acest cas, de oare-ce poporul face conscriere între sine în secret. În Sârbia fie-care familie din 3 persoane va primi 30 jugere arătură. 1 juger vie, 1 juger loc pentru casă, lemnul necesar de lucru, un plug cu 2 boi, apoi 10 sunt scutiți de dare și de miliție.“

Cumcă nici populațiunea curat maghiară nu este așa de încântată de legea cea nouă, ne dă în mânia tuturor trâmbițelor și posauelor ofi-

cioase, o eclatantă dovadă, *declarațiunea* alegătorilor lui Mocsary L., publicată în „Egyetértés“ dela 28 Maiu a. c, Nr. 146 și datată din Halas 24 Maiu. Declarațiunea aceasta este provocată de un articol din „Hon“, intitulat: „Alegătorii din Halas contra Mocsary.“

„Ca bunul scriitoriu al articolului „să nu aștepte în zadar,“ dîce declarațiunea, eată ne declarăm.

Primească mulțămita noastră pentru sincera și foarte prețuită mărturisire, că „dînsii nici până acum n'au împărțit direcțiunea politică cunoscută de mult a d-lui Mocsary.“ — Cel puțin scim acum că cei 164 alegători subscriși sînt cam târziu necăjiții maghiari picați din vița de castraveți spre lauda lui Sz. A., de unde urmează că articolul era cu mult mai bine intitulat: Szilady contra Mocsary.

Cu bucurie luăm spre scință, că cei 360 alegători ai lui Sz. A. a scăđut în timpul acesta la 164, unica scădere îmbucurătoare din anul acesta între tristele vîrsări de pe hotarul cetăței noastre.

Ceea ce privește punctul de mîncare al d-lui Mocsary contra instrucțiunii obligate a limbei maghiare nu hesităm a ne declara, că între noi — cari am ales pe dl Mocsary deputat al Halașului — sînt destui cari împărțesc până la litera cea din urmă nedumeririle patriotice ale lui Mocsary, descoperite în cuvîntarea sa dela 30 Aprile. Sînt numeroși între noi aceia, cari au ajutat la stingerea conflagrațiunii Ucalegonului din 1848 și cărora din cauza aceasta „*terrent etiam nunc nubila mentem*.“ Ferească Dđeu să n'aibă vre-odată cauză a dîce istoria asupra ruinelor patriei noastre: *Cassandreae quia non creditum, ruit Ilium*.

Fire am de aceeași părere cu dl Mocsary, fiream de altă părere, toți fără de excepțiune cu venerațiune admirătoare ne plecăm înaintea rarului fenomen al înălțimei morale, al cugetării independente și a îndrăsnelii bărbătesci, în puterea căror, când vrea să și descopere convingerea se decide a asculta numai de inspirațiunea divinității din peptul seu.

Adevărata valoare a omului pentru noi este caracterul, și nu ne mirăm, dacă în pustia epocă prezentă a idolatriei înaintea dđeilor străini și a apostasiei indiviđilor conducători, ochii dedați timp îndelungat cu ochelari stelesc dureros când dau de strălucitoriul fenomen al caracterului independent.

Va să dîcă amenințarea „Libertății“ maghiare din Oradia mare (Szabad-ság) tot nu este a tuturor Maghiarilor. Cu toate aceste pentru ca să vedem cât e de mare și de proclat șovinismul foilor oficioase, sau dacă nu, cel puțin guvernamentale, nu ne putem rețină dela reproducerea următoarelor espectoratiuni minunate de patriotice a „Szabadságului“ (!) din Oradia după cum le aflăm traduse și reproduce în „Observatoriul“ de aici:

„O foaie valachă (oláh) ne amenință că ne va da nouă Schmerling, dacă nu ne vom purta bine. Ne va umbra rău, dacă nemții se vor bohemisa și dacă noi vom întârzi de a ne valachisa și ne batem capul ca valachul să învețe unguresc, dacă vrea să vorbească cu noi. Cu Dumneđeu! vom suporta cumva și faima acestui pericol mare; dar dacă dînarul valach cugetă, cumcă „revoluțiunea acui va erupe“ noi încă cugetăm, cumcă industria funăritului cu toate că este miserabil reprezentată la esposițiunea din Alba-regală (Székesfehérvár) totuși dacă se va întrâma încâtva fabrica de funii din Szeghedin a lui Bakay Nándor, va pute să corespundă cu abundență lipsei de streanguri ce se va simți atunci în părțile transilvane.“

Deși n'are strengariul din „Szabadság“ nimica de-a face cu proiectul de lege din cestiune, întăritat de murmurul produs între Români, vrea să sparie. Mijlocul de care se servesc e mai mult decât indignatoriul. Însă ce să ne frământăm noi ca astfelu de dîare? Noi așa credem, că

se va găsi ac și de cojocul lor — chiar și între Maghiari.

După aceasta lungă și spinoasă cale care o călcăm de când cu ivirea proiectului despre introducerea limbii maghiare în scoalele populare să ascultăm și ce ne dă în privința acesteia „U. p. A.“ După o scurtă dare de samă despre procederea episcopilor și deputaților români în cesiunea importantă a limbii „U. p. A.“ scrie:

„Cât despre teama maghiarisării, sântem autorizați a crede că aceasta nu e întemeiată. Simțul național e destul de dezvoltat în Românul de preste Carpați, pentruca nici o lege să nu-l mai poată face Ungur; ba credem chiar că, cu cât cineva se va sili să-l facă Ungur, cu atât el va deveni mai Român.“

Varietăți.

* (Necrolog). Ni se scrie din Turches: În 29 Aprilie (11 Maiu c. n.) a. c. am petrecut la odichna eternă pe unul din membrii cei mai de frunte ai comunei Cernat (Săcele) pe Dimitrie Ghimbășanu, notar comunal, membru în reprezentanța comitatensă a Brașovului etc. El își dete sufletul în 27 Aprilie (9 Maiu) a. c. în etate numai de 38 de ani după-ce mai bine de un an suferi de aprindere de plămâni. În adâncă întristare lasă el pe iubita s'a consoartă Maria nasă. Albul, și trei fii minori: Dimitrache, Ioan și George, pe mama-s'a, doi frați și o soră și pe toți amicii sei. Reposatul de nascere a fost din Bod (lângă Brașov), după ce și-a terminat studiile mai întâiu se aplică la arta tipografiei; după ce aceasta nu o putu continua mai departe, se făcu învățator la scoalele rom. gr. or. confesionale din Cernat; în restimp de 12 ani escelă pe acest teren. Ca notar funcționă numai de la 1872. În postul acesta dezvoltă atâta activitate, încât devenise primul notar comunal în Săcele. Prin talentul seu rar, câștigase inimile poporului, și încă cu deosebire îl stimau Ungurii din comuna s'a. Pêtruns fiind de necesitatea terminării sf. biserici nouă, la care se pusesse temelie încă în 1846 își puse toate puterile, dezvoltă o rară voință, astfel, încât finirea edificiului și înfrumusețarea pe dinlăuntru, i se poate ascrie în parte numai stăruinței sale. De aceea și dispusesse reposatul, ca servițiul divin la înmormântarea sa să i se facă în aceasta sf. biserică, cea-ce se și întemplă în Dumineca de 29 Aprilie a. c. Cumcă reposatul scia a satisfăce bucurios fie-cui, ori de ce națiune era, se vedu chiar și la înmormântare, căci toată inteligența Săcelelor, d-l Pretore Henter Gábor și d-l jude cercual Herszenyi, corpul didactic maghiar îl petrecură până la groapă. Caracteristic la înmormântare fu cuvintele funebrele rostite, cel dintâiu de St. d. preot George Urdea din loc și al doilea de d-l director scolar Ioan Dorca. Dea D-șeu ca comuna aceasta, carea se bucură de o concordie și frățietate între ambele națiuni să capete în locul reposatului Ghimbășanu earăși un bărbat asemenea activ, energetic și just. „Fiei țerina ușoară și memoria eternă!“

Un fost coleg D. J.

* (Renegați). Cetim în „Nemzeti Hirlap“: Vice-comitele din Maramureș Ladislau Mihálka, care și-a câștigat merite însemnate pentru adresa patriotică a Românilor maramureșeni s'a prezentat însoțit de mai mulți membri ai clerului român greco-catolic, la noul episcop greco-catolic din Gherla Ioan Szabó în Oradia. Mihálka a salutată pre noul episcop în limba maghiară și Szabó a răspuns în aceeași limbă, dând expresiune bucuriei sale despre spiritul patriotic al adresei Românilor maramureșeni și a

asigurat pe deputațiunea, că și el va lucra în același spirit și va contribui la întărirea simțului patriotic. Acest răspuns al noului episcop a făcut în Maramureș o impresiune foarte bună. Așa „N. H.“ Noi adaugem: Să le fie de bine!

* (Academia juridică din Sibiu). Ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinațiunea sa ddo 19/5 n. a. c. Nr. 13292 a încredințat D-lui D. Alois Sentz direcțiunea și toate agendele Academiei juridice din Sibiu de-ocamdată în mod provisoriu.

* (Persecutare de color). La Majalul studenților dela gimnasiul de stat de aici din 27 Mai n. un profesor al gimnasiului în zelul seu maghiaron a silit pre un student român, care purta tricoul românesc, să și-l iee în grabă căci la din contră îl va rupe densus. Bietul student nevinovat a trebuit cu ochii lacrimândi a se lipsi de obiectul lui de bucurie. De altă parte iară ca act de resbunare pre cum se spune s'a rupt de studenți nemaghiari steagurile tricolore unguresci. Astfel chiar maghiaronii hiperzelosi samănă încă în inima fragedă a copilului ura națională!

* (Două milioane) și 13,405 fl. v. a. sunt adunați până acuma pentru nenorocii inundați din Seghedin. Toate aceste părare stau sub administrația ministeriului de interne, care la timpul seu le va împărți — după chibsuiala lui.

* (Convocare). Subscriși în numele comitetului despărțământului IV și eau libertate a anuncia, că adunarea generală a acestui despărțământ pentru anul curent se va ține în 6 Iulie 1879 cäl. nou în comuna „Cujir“ comitatul Hunedorei, la care sânt cu onoare poftiți toți, căroră le zace la inimă prosperarea intelectuală a poporului român.

Sebeș în 27 Maiu 1879.

Balomiri, Ioan Muntean,
director, secretariu.

* (Se înmulțesc doctorii ca bureții). Ni se scrie din Budapesta (12 Maiu 1879): Cursul prelegerilor pentru anul scolar 1878/9 la universitatea din Budapesta se apropie de închieiat, ba la unele facultăți sau și subscris indicele, și așa junimea începe a se depărta din capitală; nu se duc însă toți mângăiați, căci imbulzeala cea mare la esame face pe mulți să nu și poată căpeta terminul dorit. Mai ales la facultatea juridică lipsa de termene e atât de mare, încât cei mai mulți, cari voră a face mai ales rigoroase, sânt siliți a se depărta fără a poté face ce-va — ba mulți călătoriră spre acest scop din locuri depărtate, cu spese mari și acuma sânt necesitați a se reîntoarce de unde au venit fără a fi putut produce ce-va rezultat. Profesorii încă nu sciu ce se facă, — ei bucurios ar ajuta la toți, însă scurțimea timpului face imposibilă ori și ce nisuiță a lor. Numărul rigorisanților în drepturi e atât de mare, încât de și se țin pe fie care și cu câte 5 inși rigoroase, totuși este cu totul imposibil a puté ajunge timpul pentru toți. Pentru a ajuta totuși încât-va s'a statorit principiul, că numai celor insinuați la rigoroasele I și III se le pună încât se poate, termin, pentru ca cei primi să și poată începe pracsă, ear cei ultimi se o poată continua; prin urmare cei ce voiesc a face rigorosul II de și fără termin cad în un defavor mare de astădată. Nu voiesc a lua în desbatere legea advocațială nouă căci cunoasem noi toți intențiunea ei, atât referitoariu la imputinarea advocaților — mulți la noi ca nice într'un stat altul — cât și mai ales la îngreunarea omului serac de-a poté ajunge la ce-va scop; atâta însă

trebuie se constatăm, că pe lângă tot numărul cel mare de advocați — în cea mai mare parte astădi muritori de foame — cât și în mânia tuturor greutăților, iubirea cătră carieră de advocat — nici decum rebonificat — astădi la noi a ajuns a fi patimă, ear titlu de „doctor juris“ nu preste mult va fi un lucru de toate zilele, prea de rënd și fără nici o însemnătate. T.

* (O sentență de moarte). „Comitetul pentru unirea națiunei sërbe“ a trimis ablegatului Petru Stojkovic o sentență de moarte cu marca postală din Belgrad, în care i se împărțăsece, că el pentru vorbirea lui în favoarea limbii maghiare e osândit la moarte. În curënd se va înfățișa la el un om, care îi va face cunoscut modul morții și dacă densus nu va esecuta sentența cu mâna proprie, o va esecuta altul.

Bursa de Viena

din 30 Mai n. 1879.

Metalice 5%	68 70
Împrumutul naț. 5% (argint)	70 75
Împrumutul de stat din 1860	126 30
Acțiuni de bancă	845 —
Acțiuni de credit	270 50
Valuta nouă imperială germană	254 80
London	116 50
Argint	— —
Galbin	5 49
Napoleon d'aur (poli)	9 29

Economic.

Sibiu, 27 Maiu n. Pro hectolitru: Grâu; fl. 4.70—5.50; Grâu scără, fl. 3.80—4.40; Săcară fl. 3.—3.40; Orz fl. 3.10.—; Ovăs fl. 1.70—2.10. Cucuruz fl. 2.70—3.10; Mălai fl. 4.50—5; Cartofi fl. 1.20—1.30; Semënță decănepă fl. 5—6; Mazere fl. 6—6.50; Linte fl. 9—9.50; Fasole fl. 4.50—5; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.—; Slănină fl. 25—30; Unsoare de porc fl. 25—27.50; Său brut pro 50 chilo fl. 16; Său de luminări fl. 22.50—; Luminări de său 50 chilo fl. —.28; Săpun fl. 20.—; Fân 50 chilo fl. 0.80—0.90.; Cănepă pro 50 chilo fl. 32—40; Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.— Spirit pro grad 50—55 cr.; chilo: carne de vită —40 cr.; Carne de vițel 35— cr. carne de porc 40— cr.; ouă 10 de 20 cr.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 16 Iunie imob. lui Aron Keresztes în Málnaş (judec. cerc. Sânt-Giorgiu); în 23 Iunie și 23 Iulie imob. lui Simion Stan în Diod (judecăt. cerc. Aiud); în 11 Iunie imob. lui Costan Pera în Sânt-Anna (judec. cerc. Murăș-Oșorheiu); în 7 Iunie imob. lui Francisc Mathias în Feldoboly (judec. cerc. Sânt-Giorgiu); în 9 Iunie imob. d-nei Georg Bell și soți în Roadeș (trib. Ibașfalău); în 27 Iunie imob. lui Crăciun Dobră în Scărișoara (judec. cerc. Abrud); în 9 Iunie imob. lui Martin Fikker și soți în Cluj (trib.); în 5 Iunie și 9 Iulie imob. lui George Tischler în Bruiu (judec. cerc. Sighișoara); în 28 Iunie și 29 Iulie imob. rămasului după Stefan Ladanyi în Cluj (trib.); în 26 Iunie și 26 Iulie imob. lui Iuon Nagy în Cluj-Mănăstur (trib. Cluj).

Rațiociniul comitetului balului român din Viena.

(1 Urmare).

B. Rațiociniul.

I. Percepțiuni.

a) Din Bucovina 10 fl.
b) Din România 10 ruble, 522 franci 257 fl. v. a.

Din Transilvania.

1. Blaj (64 fl. v. a.)

Escelența Sa archieppul și metropolitul Dr. Ioane Vancea de Buteasa 35 fl.

a) Prin colecta d-lui prof. Petru Solomon: DD. Ioan German prof. 1 fl., I. M. Moldovan prof. 1 fl., G. Blăjan prof. 1 fl., Silv. Nestor prof. 1 fl., Petru Solomon 1 fl.

b) Prin colecta d-lui Basiliu Turcu: DD. Dr. Nicolau Stoia 2 fl., Ignatz Berger 1 fl., I. Oarga 1 fl., Ludovic Ciato, advocat 1 fl., Emiliu Vlăsa 1 fl., I. Graur, subjude 1 fl., Ioan Milotinovic 1 fl., Basiliu Turcu 2 fl., Iosif Pop 1 fl., Hidvéghy Béla 1 fl., d-na Maria Tipograf 1 fl., Nicolau Rusan 2 fl., Demetriu Turcu, jude 2 fl., Augustin Stragian 1 fl., Iosif Stragian 1 fl., George

Vancea 2 fl., Absolon Șarlea 1 fl., Teodor Onișor 1 fl., d-na văduva Ana Schieszl 1 fl.

2. Bistrița (10 fl. v. a.)

a) Prin colecta d-nei Teresia Crăciun: DD. Maria de Frâncu 1 fl., Maria Besan 1 fl., Teresia Crăciun 2 fl., Dănilă Leca, advocat 6 fl.

3. Bran (17 fl. v. a.)

a) Prin colecta d-lui Ioan Raț: DD. Nicolae Penciu, jude reg. 1 fl., Ioan Raț, notariu 2 fl. 50 cr., Vlad Enescu, econom 1 fl., George Monoiu, primar 1 fl., Ioan Stoian, primar 1 fl., Ioan Persoiu, paroch 1 fl., George Enescu, econom 50 cr., Ioan Gherbace, v.-primar 50 cr., Iunghász Ferencz 1 fl., Nicolau Moldovan, adj. pret. 1 fl., Iosif Weiss, paroch cat. 1 fl., Ioan Latzkó, contr. vamal 50 cr., Iosif Enescu, econom 50 cr., Ilie Bucșa, econom 50 cr., Ioan Moșoiu, paroch 50 cr., Molnár Iános 50 cr., Ioan Manoiu, econom 50 cr., Anton Pohal, ospetar 50 cr.

4. Brașov (231 fl. v. a.)

Dl Dr. N. Străvoiu, deputat 5 fl.

a) Prin colecta d-lui Stănescu: DD. Tache Stănescu, comerț. 100 fl., M. G. Stănescu, comerț. 10 fl., Sefrano et Triandefilides 10 fl., Safrano 5 fl., C. Jekelius 3 fl., I. Dușoiu 2 fl., E. Kamner 3 fl., d-na Elena Sotir 3 fl., Teodor Manciu 3 fl., I. Chicomban 2 fl., K. Koos jun. 1 fl., Gebrüder Papp 1 fl., Ioan Perșoiu 2 fl., Ioan Rădulescu 2 fl., frații Arionovicu 2 fl., Königel et Kopony 5 fl., Arthur Ratzko 5 fl., Wilhelm Kopony 1 fl., Ioane Seniuce 2 fl., Vautier H. 1 fl., Nicolau Senius 2 fl., Garabed Gh. Ovanes 2 fl., Löbl. Wolfsohn 1 fl., Iohann Georg 1 fl., Georg Stefan 1 fl., Martin Lang 3 fl., H. Siu 1 fl., Schwarz et Barta 1 fl., Moritz Malches 2 fl., Iosif Dietrich 1 fl., Zabó 1 fl., Heinrich Reich 1 fl., Vasady I. 5 fl., Iosif Schreiber 1 fl.

b) Prin colecta d-lui George Perșinariu paroch: DD. Ioan Lengher, advocat 2 fl., Dimitrache Ienciovicu 3 fl., Iosif Barac, protopop 3 fl., Grigorie Porescu, comerț. 2 fl., Ioan Cherstu, econom 1 fl., Nicolae Voina, econom 1 fl., Grigorie Salveț, econom 50 cr., Ioan Scurtu, econom 1 fl., Spiridon Fetti 1 fl., Ioan Pascovicu, econom 50 cr., Ioan Constandin, econom 1 fl., Dumitru Acsente, econom 50 cr., Petru Micu, econom 50 cr., George Nicolau 1 fl., Ioan Macsimilian, paroch 2 fl., Diamandi Manole 10 fl., Nicolau Resnovan, econom 50 cr., George Bârsan, econom 50 cr., George Perșinariu, paroch gr. or. 5 fl., Argir Arginades 2 fl., Ioan Oprea, econom 50 er., Elena Perșinariu 1 fl. 50 cr.

(Va urma).

Nr. 71—1879.

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a II în Câmpuri-Surdac, protopresbiteratul Iliei-Murășene, se escrie concurs în urma ordinațiunei preavenerabilului consistoriu archidiececan dto 28 Martie 1879 Nr. 861 cu termin până la 17 Iunie 1879.

Emolumentele sânt:

1. Casa parochială cu grădină de 2 jugere 90°.
2. Un pământ arătoriu de 2 jug. și 800°.
3. Cimiteriul cu pruni în mărime de 1 jug. și 831°.
4. Dela fie-care din 200 familii câte două măsuri, — măsura de 22 copuri, — de cucuruz nesfărmit.
5. Dela 100 case câte o și de lucru cu pămile, dela 80 case cu vitele.
6. Stola usuată dela 200 familii cari computeate toate în bani dau suma de 652 fl. v. a.

Doritorii de-a ocupa aceasta parochie vor avé ași așterne rugărite instruite în sensul statutului organic și al dispozițiunilor sinodale din anul 1873 la subscrisul până la terminul indicat.

Gurasada 12 Maiu 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Alecsiu Olariu m/p.,
adm. prot.

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii de paroch al II-lea în comuna bisericească Olpret protopresbiteratul Solnocului I în urma încuviințării preavenerabilului consistoriu prin ordinațiunea dto 24 Aprile Nr. 1171 a. c. se escrie concurs până în 20 Iunie a. c. când va fi și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Eclesia care aduce un venit anual de 30 fl.

b) Dela 120 familii a 1 merță mălaiu sfărmit dau 120 fl.

c) Dela 120 familii a 1 și de lucru în preț de 48 fl.

d) Celelalte venit stolarie fac 211 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie sunt avisați, concursurile lor instruite în sensul statutului organic și a dispozițiilor sinodale, a le substerne subscrișului până în termenul sus indicat.

Dej în 13 Maiu 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Bodea m/p.,
prot.

1—3

Nr. 122—1879.

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă neputinciosul paroch Sofroniu Brândușă în parochia de clasa a III-a gr. or. din Trapold protopresbiteratul tractului Sighișoara: se escrie prin aceasta cu concesiunea Preaveneratului consistoriu archidieceșan, dto 13 Martie 1879. Nr. 799. concurs cu terminul 17 Iunie st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu postul cestionat sunt toate beneficiile parochiale esclusive relutul lemnelor de foc; și anume:

1. Casa parochială cu curte spațioasă și grădină.

2. Șase jugere de pământ; dintre cari trei jugere arătoriu, iar trei jugere fenaț, folosibile în tot anul.

3. Dela 80 familii române câte 20 litre cucuruz sfărmit.

4. Dela 42 familii neorustice câte o și de lucru, și 17 cr. v. a. anualmint, și a

5. Venitele stolare îndatinate în protopresbiterat.

Concurenții au ași trâmite subscrișului suplicele lor până la termenul indicat, instruite în sensul statutului organic și conform dispozițiilor sinodului archidieceșan din a. 1873 pentru regularea parochielor § 16 p. d).

Sighișoară, 28 Aprile, 1879.

În conțelegere cu comitetul și sinodul parochial concernent.

Zacharie Boiu m. p.,
protop.

Nr. 57—1879

3—3

CONCURS.

Pentru opt (8) tineri români cari voiesc a învăța vre-una din următoarele meserii: rotăria, dulgheria, terăria, cojocăria, măsăria, cismăria, pălărieria, curelăria sau șelăria, se deschide prin aceasta concurs la un ajutoriu pentru fie-care de câte 25 fl. pe an.

Suplicele au să fie instruite cu următoarele documente:

1. Carte de botez, din care să fie evident, că concurentul e de nascere Român și că are cel puțin etatea de 14 ani.

2. Atestat scolastic, că are cel puțin cunoștințele ce se predau în scolile primare din Austro-Ungaria și să cunoască și o altă limbă usitată în țară, precum germână sau maghiară.

3. Revers dela părinți sau tutori, că vor lăsa pe fiii lor să învețe meseria, la care se aplică, până când vor eși calfe sau sodali cu atestat în regulă.

4. Un exemplar din contractul, ce părintele sau tutorul suplicantului va încheia cu maiestrul, la care învățăcelul intră la meseria ce și-a ales-o.

Suplicele astfel instruite, sunt a se înainta subsemnatului comitet până în 31 Iuliu a. c. st. n.

Sibiu, 10 Maiu 1879.

Comitetul Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Nr. 72—1879.

3—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de paroch gr. or. de a III-a clasă în comuna Hașag protopresbiteratul Mediașului, se deschide concurs cu termenul până la 10 Iunie a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă și curte cu edificii necesare de locuit, în restimp de doi ani, după care timp se obligă poporul a edifica casă parochială cu edificiile necesare pe curtea parochială.

2. Canonica porțiune de 18 jugere pământ, parte arătoriu, parte fenaț.

3. De la 70 familii câte o și de lucru, sau 50 cr. v. a.

4. Venitele stolare usuete, și regulate în sinodul protopresbiterat.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt avisați ași substerne petițiunile subscrișului oficiu protopresbiterat, instruite conform legii, până la termenul prefript.

Mediaș în 7 Aprile, 1879.

Oficiul protopresbiterat greco-oriental al Mediașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi m. p.,
adm. ppsc.

Nr. 51—1879.

3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a II-a Ripa inferioară ppresbiteratul Turdei superioare, se escrie concurs în urma ordinațiunii preaveneratului consistoriu archidieceșan ddo 24 Aprile a. c. Nr. 1186 B. cu termenul până la 10 Iunie a. c. st. v. pe lângă următoarele emolumente:

1. Casă parochială cu grădină de legumi și de pomi, precum și edificiile economice necesare.

2. Folosirea cimiteriului de lângă biserică.

3. porțiunea canonică de 16 jugere 579□ org. agru și fenaț.

4. De la 205 case câte o și de lucru cu palma sau 20 cr. v. a.

5. Tot de la 205 case câte o ferdelă de cucuruz sfărmit a 16 cupe ferdela.

6. Stola îndatinată; cari emolumente computate toate în bani d'au suma de 460 fl. v. a. din carea una a treia este a cantorului.

Doritorii de-a ocupa această parochie vor avé ași asterne rugările instruite în sensul stat. org. la subscrișul până la termenul indicat.

Deda, în 3 Maiu, 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul ppresbiterat gr. or. al tractului Turdei superioare.

Ioann Popescu m. p.,
adm. protopopesc.

Nr. 113—1879.

2—3

EDICT.

Nicolae Ganciu din comuna Călnic pretura S. Sebeșului, de 7 ani de zile și-a părășit cu necredință legiuita muere Maria născută Lungu tot de aci fără a da semne de viață și de ubicațiunea lui, se citează prin acest edict, ca în restimp de un an și o și dela

datul de față să se prezenteze înaintea forului matrimonial subsemnat în persoană sau prin un împuternicit al seu, căci la din contră procesul divorțial urdit de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

S. Sebeș în 12 Maiu 1879.

Forul matrimonial gr. or.

I. Tipeiu m/p.,
prot.

Nr. 92—1879.

2—3

EDICT.

Nicolae Bucșa de religiunea gr. orientală din Mohu, comitatul Sibiuului, carele din luna lui Septemvre 1876 a părășit cu necredință pre legiuita lui soție Maria născ. Simeon Găvrilă tot din Mohu, fără a fi dat până acum vre-un semn dacă și unde se mai află, se citează prin aceasta, ca în termen de un an și o și dela datul de față să se înfățișeze subsemnatului for matrimonial, căci la din contră

și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat contra'i de cătră soția lui.

Sibiu, 7 Aprile, 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractului Sibiu II.

Tablourile oleografice

edate de

F. A. Lachmann,

representând diferite episoade din campania română s'au dat în comisiune dlui **G. B. Popovits**, furnisorul curței M. S. R. Domnitoriului, I. **Fleischmarkt 15, Viena** pentru provinciile austro-ungare.

Prețul lor este: Portretele M. L. Lor în rame cu fund oval **16 floreni** v. a. exemplariul; toate celelalte cu rame quadrate **15 floreni** v. a. exemplariul. [19] 6—6

Prafurile musante lacsative din Elöpatok

conțin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renumite din Elöpatok.

Un efect eminent au aceste prafuri la catar de stomach, spasmuri de stomach, slăbiciune de mistuire, lipsa de apetit, arsură în gât, umflături de ficat și splină, îngroșarea ferei, petri în feare și gălbinare la respirarea grea și baterea de inimă, gazuri în testine, boala apei, hemoroide, la afecțiuni cataralice ale rerunchilor, a beșice și canalului de urină, în contra formării de nésip, la catare cronice și umflături ale matricei, curgere, dispozițiune la vėrsare de sânge, la amėțeli, suirea sângelui cătră cap și cătră piept.

Aceste prafuri întrec în efect atât **sarea scumpă de Karlsbad**, cât și **prafurile lui Seidlitz**.

Prețul unei scături ce cuprinde 12 doze cu îndreptariul spre folosire cu tot **80 cr.**

Depositul general: În Brașov la apotecariul **Szava**; în Sibiu la **F. A. Reissenberger**, comerciant. [18] 8—12

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o **esecutare foarte solidă, umblet ușor mare productivitate și treerat curat a**

mașinilor de treerat cu brațe și cu vėrtej

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât **locomobile** cât și **stabile**. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paiele, mori pentru sdrobit etc. etc.

Cataloage ilustrate în limbile țerei grătuite și franco. [14] 13

Neoplanta.

1875.

Medaliă de argint.

Seghedin.

1876.

Medaliă pentru merite.

CLOPOTE**DE TOATĂ MĂRIMEA**

pe lângă hotărirea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă **clopotele găurite**, inventate de dēnsul, a căror sunet este mai adēnc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți sunt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de **proasce portative și de mână**.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[15] 10